

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра цивільного права

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітньо-наукова програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 31 серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Захист цивільних прав та інтересів
Викладач (-і)	Банасевич Ірина Іванівна, доцент, к.ю.н., доцент кафедри цивільного права
Контактний телефон викладача	(0342) 596130
E-mail викладача	iryna.banasevych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kcp.pnu.edu.ua/інформація-щодо-освітнього-процесу-2/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, щодо планів та змісту індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є основні принципи, доктринальні засади, правові джерела, окремі поняття, терміни, визначення, дефініції, юридичні категорії інституту здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав та охоронюваних законом інтересів, особливості вирішення основних конструкційно-догматичних проблем цивільного права, які зберігають своє науково-практичне значення під час аналізу та розробки сучасного праворозуміння. Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>: 1. Загальні положення щодо способів та форм захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів. 2. Особливості захисту окремих суб'єктивних цивільних прав та інтересів. Захист суб'єктивного цивільного права є його невід'ємною властивістю. Якщо суб'єктивне право «уповноважує» діяти певним чином, то надання такого права матиме сенс лише в тому разі, коли особа може вчинити відповідні дії навіть за наявності зовнішніх перешкод для цього, долаючи протидію інших осіб. Для цього не має значення чи скористався носій (володілець) порушеного суб'єктивного права всією сукупністю своїх прав на захист. Важливо, щоб держава забезпечила таку можливість за наявності у цієї особи відповідного волевиявлення, а загроза застосування заходів захисту була реальною та самий захист дієвим. Основою вивчення дисципліни є бездоганне знання цивільного законодавства та вміння застосовувати його на практиці, де можливі відхилення з огляду на диспозитивність норм цивільного законодавства. Навчальна дисципліна покликана сприяти засвоєнню здобувачами комплексу знань щодо доктринальних концепцій провідних цивілістичних наукових шкіл України в аспекті становлення та видозміни інституту захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів, вирішення проблемних питань у цій сфері. Попри те, що окремі положення ЦК України на момент його прийняття були й залишаються доволі прогресивними для пострадянського перехідного суспільства: здійснення і захист цивільних прав та інтересів одержали самостійне правове регулювання на рівні кодифікованого акту, були визначені як загальні підходи до здійснення цивільних прав, так і базові принципи та межі їх здійснення, захисту окремих видів цивільних прав, зокрема права власності, договірних прав, прав інтелектуальної власності тощо, присвячена значна кількість норм спеціальної частини ЦК, у судовій практиці вони вирішуються доволі неоднозначно, що актуалізує вивчення даної навчальної дисципліни.	

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Захист цивільних прав та інтересів» є формування у здобувачів освіти теоретичного розуміння суті понять «суб'єктивне цивільне право» та «охоронюваний законом інтерес», можливих способів їх захисту у разі порушення, оспорування чи невизнання та вивчення практичного застосування набутих знань до конкретних життєвих ситуацій.

Основними цілями вивчення навчальної дисципліни «Захист цивільних прав та інтересів» є науковий аналіз інститутів здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів та на його основі формування та розвиток професійних компетентностей для самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі здійснення суб'єктами цивільних правовідносин права на захист.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

- здатність застосовувати закони формальної логіки в процесі роботи з нормативно-правовими актами, які регулюють відносини у сфері здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів;
- здатність використовувати іншомовну літературу в професійній сфері;
- навички роботи в комп'ютерних мережах, збір, аналіз та управління інформацією, навички використання програмних засобів для роботи з джерелами цивільного права;
- володіння навичками ділового спілкування на високому професійному рівні, знання та розуміння наукової правничої термінології;
- здатність сумлінно виконувати професійні обов'язки, діяти відповідно до етичних мотивів;
- здатність скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, вчасно подавати результат.

Фахові компетентності:

- здатність застосовувати в професійній діяльності положення національного, європейського та міжнародного законодавства у сфері захисту суб'єктивних цивільних прав та інтересів;
- здатність до здійснення дослідницької діяльності на основі знання та критичного аналізу правових проблем у сфері захисту цивільних прав, вміння обирати оптимальні методи дослідження, обробляти результати дослідження, аналізувати їх з урахуванням актуальних наукових і практичних джерел;
- компетентність у загальнотеоретичних проблемах, питаннях нормотворення та правозастосування у сфері захисту цивільних прав;
- обізнаність щодо європейського права та проблем гармонізації законодавства України із законодавством ЄС;
- здатність кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти у сфері захисту цивільних прав та інтересів, вміння реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності;
- здатність кваліфіковано тлумачити нормативно-правові акти у сфері захисту цивільних прав та інтересів;
- здатність давати кваліфіковані юридичні висновки і консультації у сфері захисту цивільних прав та інтересів.

Програмні результати навчання:

Здатність продемонструвати знання та розуміння:

загальних (універсальних) та спеціальних способів захисту цивільних прав та інтересів; основних форм захисту цивільних прав та інтересів; матеріально-правових та процесуально-правових засобів захисту цивільних прав та інтересів; підстав та порядку захисту цивільних прав та інтересів через представника; строків захисту цивільних прав та інтересів.

Магістр повинен вміти:

тлумачити і порівнювати норми різних галузей для виявлення найбільш оптимального шляху захисту порушених цивільних прав та інтересів; правильно визначати та обирати способи захисту порушених чи оспорюваних цивільних прав та інтересів; обирати форму захисту цивільних прав та інтересів, що може бути застосована в тих чи інших ситуаціях; визначати засоби захисту цивільних прав та інтересів; складати процесуальні документи з метою захисту цивільних право та інтересів.			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		12	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18	
самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
3	081 Право	2	нормативна
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
Змістовий модуль 1. Загальні положення щодо захисту суб’єктивних цивільних прав та інтересів			
Тема №1. Теоретичні підходи до визначення сутності захисту суб’єктивних цивільних прав		2	2 4
Тема №2. Захист цивільних прав та інтересів у судовому порядку		2	4 6
Тема №3. Захист цивільних прав та інтересів у адміністративному порядку		2	1 4
Тема №4. Захист цивільних прав та інтересів нотаріусом		-	1 4
Тема №5. Самозахист цивільних прав та інтересів		2	2 4
Тема №6. Здійснення захисту цивільних прав через представника		-	1 6
Тема №7. Поняття і значення строків (термінів) для захисту порушених прав та інтересів		-	1 6
Змістовий модуль 2. Особливості захисту окремих суб’єктивних цивільних прав та інтересів			
Тема №8. Особливості захисту права власності		-	- 8
Тема №9. Особливості захисту майнових та немайнових прав інтелектуальної власності		-	2 6
Тема №10. Особливості захисту особистих немайнових прав		2	2 6
Тема №11. Особливості захисту суб’єктивних спадкових прав		2	2 6
Разом за семестр		12	18 60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.4 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту Прикарпатського		

	національного університету імені Василя Стефаника, протокол № 2 від 12.10.2010 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол №5 від 28 лютого 2017 р. та протокол №11 від 25 червня 2019 р.) – <i>текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту</i> https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2020/03/Положення-про-критерії-оцінювання-студентів-ННІОІ.pdf
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами письмової модульної контрольної роботи на 9-му занятті, яка охоплює усі питання навчальної дисципліни, що опрацьовувались на семінарських заняттях. На контрольну виноситься 2 описових завдання, які оцінюються у 8 балів кожне та коротке запитання, яке оцінюється у 4 бали. Максимальний бал за контрольну складає 20. <u>За бажанням (для отримання додаткових від 1 до 5-ти балів за кожен семестр)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться в Методичних вказівках для підготовки до семінарських занять, які розміщені на сайті кафедри</i> https://kcp.pnu.edu.ua/op-magistr/навчально-методичні-матеріали/спеціалізація-приватне-право/денна-форма-навчання/
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – екзамен проводиться, якщо здобувач освіти набрав за результатами семестрового (поточного) контролю не менше 25 балів. Екзамен проводиться у письмовій формі та передбачає виконання письмової екзаменаційної роботи на предмет з'ясування опанування магістрантом змісту навчальної дисципліни, системності набутих ним компетентностей. Екзаменаційний білет включає три теоретичні питання, які оцінюються у 10 балів кожне та задачу, яка оцінюється у 20 балів. Максимальний бал – 50 балів. Екзамен може проводитися з використанням технологій дистанційного навчання на платформі www.d-learn.pnu. У такому разі екзамен проводиться у тестовій формі. Структура білета – 50 тестових завдань різної складності, кожне з яких оцінюється в один бал.
7. Політика навчальної дисципліни	
<u>Письмові роботи:</u> Планується виконання здобувачами освіти однієї обов'язкової та додаткових письмових контрольних робіт, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках для самостійної роботи), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях. <u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про	

запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>.

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують семінарські заняття навчальної дисципліни.

Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

Лекційні заняття можуть проводитися з використанням технологій дистанційного навчання. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник навчальної дисципліни віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності студентів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://law.pnu.edu.ua/організація-навчального-процесу/>).

8. Рекомендована література

1. Особливості захисту суб'єктивних цивільних прав: Монографія / За заг. ред. академіків НАПрН України О. Д. Крупчана та В. В. Луця. К.: НДІ приватного права та підприємництва НАПрН України, 2012. 400 с.

2. Грибанов В. П. Пределы осуществления и защиты гражданских прав. -М.: Статут, 1992.

3. Кот О.О. Здійснення та захист суб'єктивних цивільних прав: проблеми теорії та судової практики: монографія. Київ: Алерта, 2017. 494 с.

4. Козловська Л.В. Теоретичні засади здійснення і захисту спадкових прав: монографія. К.: Юрінком Інтер, 2015. 448 с.

5. Підлубна Т.М. Право на захист цивільних прав та інтересів [текст]: автореф. дис. ... канд. юрид. Наук. К., 2009.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

1. Банасевич І.І. Захист цивільних прав та інтересів: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи магістрантів денної форми навчання спеціальності 081 «Право» (спеціалізація «Приватне право»). Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», 2018. 36 с.

2. Банасевич І.І. Захист цивільних прав та інтересів: методичні вказівки для підготовки до семінарських занять магістрантів денної форми навчання спеціальності 081 «Право» (спеціалізація «Приватне право»), 2018. 23 с. URL: <https://kcp.pnu.edu.ua/op-magistr/navchalno-metodichni-materiali/specializaciya-privatne-pravo/denna-forma-navchannya/>

Викладач _____ доц. І. І. Банасевич